Ч. 55 (157). Należytość pocztową uiszczono ryczałtem. Львів, неділя, 22 липня 1928 р. Рік III.

НОВА ЗОРЯ

4. WARSZAWA Bibljoteka Narodowa Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. Адреса: Нова Зоря, Львів, Сапіги 26, п. Конто П. Ш.: Краків 405.867. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Рукописів не звертається

Метода праці над церковним зєдиненням

(Митроп. кард. Дюбоа про відношення католиків до православних).

(КАП) Паризьке „Concilium vigilantiae" орґан паризького митрополита, кард. Дюбоа, помістило після проголошення папської енцикліки „Mortalium Animos" отсі завваги про відношення католиків до незєдинених.

Енцикліка „Mortalium Animos" про єдність Церкви оповіщена передовсім в тій цілі, щоб подати основи й освітлити шляхи праці тим, котрі працюють над поворотом диссидентів до церковної єдности. Одначе, на жаль, здається, що тих основ не зрозуміла належно більшість тих, для котрих були вони подані. Навпаки, здається, що якась частина католицьких діячів на ниві церковної єдности, дальше йде по тій похилій площі, по котрій доси йшла і все більше віддалюється від здорового й сущного розуміння умов, на котрих може здійснитися справжнє зближення з православними.

Ось кілька промахів, котрі роблять католики на тій точці; 1) Вони вважають, що представництва православних „Церков", як правдивих Церков, можуть виступати в дискусіях і договорах як рівні з рівними в відношенню до єдиноправдивої Церкви, котрою є католицька Церква. Гадають, також, що гієрархія православних Церков, мимо свого відірвання від Апост. Столиці, є рівна католицькій гієрархії. Вони мабуть вірять, що вистане поробити кілька взаїмних уступок, щоб вирівняти всі дотогочасні блуди й довести до так пожаданої єдности. Мабуть вони не зрозуміли того, що енцикліка говорить про почування незєдинених. 2. Виразно показують, що вважають похвальним і корінно християнським все те, що є „православним". Односторонно зменшують вартість і навіть очорнюють всі досьогочасні змагання св. Столиці й Епископату, як також усі праці й почини роблені тепер св. Отцем і довіреними особами для добра християнства на Сході.

Така метода викликує багато, щонайменше, невідповідностей: а) утверджує православних в їх застарілій знеохоті і підозріннях до католицької Церкви; б) дає їм фальшиве поняття про доґми католицької віри й про духа Церкви та її гієрархії, в) підносить через міру значіння достойників правосл. гієрархії й світських осіб, котрі кермують їх думкою; г) здержують православних доброї волі, котрі бажають повороту до католицтва, піддаючи їх під вплив душпастирів, котрих авторитет їм не вистарчає. 3. Намагаються перевести такий моральний погляд, по якому одиноким способом зєднання православної душі є „виявлення серця", через що всякі інтелектуальні зусилля й усі льоґічні вияснення правди стають безкорисні а навіть шкідливі: а) це моральне становище суперечить основам, поданим формально в папській енцикліці; б) є це те саме становище, що його приняли протестанти на конґресах в Штокгольмі й Льозанні для створення „всехристіянської" єдности.

Проти тих постанов як неточних і осуджених енциклікою про єдність Церкви, католики повинні приняти як директиви свого поведення основи, що їх подали Лев XIII, Пій X, Бенедикт XV і Пій XI, а саме: 1. молитися разом зі згромадженнями католиків і товариствами Апостольства Молитви, затвердженими Церквою 2. студіювати й досліджувати всьо, що відноситься до незєдинених Церков, їх мову, історію, релігійні звичаї країв, де мають своїх приклонників. Треба передовсім розмірковувати й зглибити видання папського Східного Інституту, під управою епископа Дербіні. Відтак популярні видання оо. Жанена і Жюжі й письмо оо. Асумпціоністів „L' Union des Eglises", як також книжочку о. Бускета про „Єдність Церкви й середню схизму" і т. д.

Ріжні Наукові Кружки, якщо будуть оминати метод, осуджених Ап. Столицею, можуть стати одним з рішаючих чинників акції над поверненням незєдинених до церковної єдности. 3. Вкінці католики не повинні забувати за почини вже істнуючі й затверджені авторитетом папів та епископів. Повинні отже спомагати Орієнтальний Інститут в Римі, Церкви східних католиків, семинарії східних католиків і т. д.

Остання новина з СССР

Арештування всіх суддів одної республіки.

Німецькі кореспонденти з Москви доносять, щораз то цікавіщі новини, які без сумніву доказують, що гниття большевизму відбувається повним ходом. Остання така новина з СССР. се — арештування всіх суддів татарської совєтської республіки, котрі літами на очах усего населення брали хабарі, доконували насильств і віддавалися крайному пиянству та розпусті. Ті „народні" судді могли так довго виправляти подібні „сделки" тому, що по просту заложили свого рода „трест", велику злодійську спілку „народно"-судейських працьовників — і висші „народні" судді покривали злочини нисших, а ті давали їм спорі пайки з того, що нагарбали в нещасного народа.

Тепер все те виявилося з приводу т. зв. „кампанії під контроль мас". Ну й будуть нові інтересні процеси в СССР.

Позір! Зміна адреси!

З ДНЕМ 1. СЕРПНЯ Ц. Р. АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ „Н. ЗОРІ", „ПРАВДИ", „ПОСТУПУ", „БЕСКИДУ" БУДЕ:

Львів, ул. Кльоновича ч. 8, II. пов.

Телефон 4-48.

Ще одна компромітація

Кінець московського процесу проти донецьких „саботажників", його характер і майбутні наслідки.

Голосний московський процес проти донецьких „саботажників" добіг до кінця. До знаного нашим читачам присуду (ч. 52) додамо, що з поміж 11 засуджених на смерть 5 таки скоро потім розстріляно. У звязку з сим процесом був очевидно бомбовий атентат на ГПУ (державну поліцію), одначе ніхто в Европі не всилі сказати напевно, чи він був пімстою за процес, чи може... провокаторським актом самої поліції, щоб оправдати страчення найважніших із засуджених... Та се менше важне для політичної оцінки процесу, що своїм характером і формою виявив щось дивовижного в очах культурного світа.

Наперед само єство злочину незрозуміле для нікого зпоза СССР. Чи інжинери і техніки ліпше або гірше сповняють свою службу, чи фірми доставляють кращі чи поганіші машини, чи урядники копалень одержують які хабарі від доставців або від давніших власників вуглевих закопів — все те в культурнім світі може бути предметом дисциплінарного слідства, довести до видалення зі служби, в поважнім разі до цивільного процесу за відшкодування; за все те у СССР карний процес за головну зраду і засуд смерти... Ось вам перша ярка ріжниця між капіталістичною „неволею" і комуністичним „раєм."

Та якби ще провина обвинувачених була як слід доказана! В дійсности вся совітська судова процедура і саме поняття справедливости у большевиків не мають нічого спільного з нашими. У нас прим. саме задумання якогось каригідного чину не веде за собою кари доти, доки того задуманого не переводиться в діло; у большевиків инакше, а навіть навпаки: небезпечніший той, у кого погані думки, від того, у кого погані діла... Яка в сьому вигода для їхніх судів! Бо доказати каригідне діло можна тілько матеріяльними доказами, натомість вмовити в когось злочинні думки дуже легко... В сім процесі ми мали таке дивне видовище: одному з обвинувачених (Горлецькому) не доказано взагалі жадної вини; навпаки, він-же сам дав незбиті докази, що його фахова служба принесла для донецької углевої промисловости чималі користи, одначе при всім тім він не скривав тої правди, що він противник комунізму. Все те прокуратор обернув проти нього: обвинувачений мовляв, покищо нічого злого не вчинив, одначе він як визначний фаховець і ворог комуністичного ладу мігби в будущині стілько більше лиха накоїти; тому треба не допустити до такої можливости і обвинуваченого післати на смерть... Так і сталося. Ось вам друга ріжниця між капіта-

лістичною „неволею“ і комуністичним „раєм“.

Та далеко завело-б нас, коли-б ми хотіли переходити одну ріжницю за другою, яку московський процес виявляє в порівнанню з звичаями культурного світа. Досить сказати, що сей процес, дякуючи тій обставині, що між підсудними були чужинці, притягнув до себе увагу широкого світа і краще за всі розвідки, описи і статті освітлив сю страшенну моральну прірву, що ділить нас від СССР. Останній процес був одначе, при тім усім, політичною необхідностю для тамошнього уряду: він мав пояснити факт, чому промислова продукція в часах комунізму низша і дорожша, ніж була за царських часів. Мовляв, контрреволюційна злочинність... Та нехай і так, одначе певне й те, що нема в сучаснім СССР ані одної ділянки в господарстві, де продукція була-б висша і дешевша ніж перед революцією, навіть й одної такої, де продукція, щодо кількости і коштовности, була-б така сама як давніше. Досить сказати, що в хліборобстві, в тій споконвічній і найголовнішій галузі народного господарства, після земельної „реформи“ і знищення всеї більшої посілости, тепер на 10 прц. менше землі обрабляється, а на 50 прц. менше хліба збирається, ніж було — не перед війною! а в сам розгар війни, в 1916 р. А що, якби так усіх хліборобських „саботажників“ поарештувати, під суд поставити і розстріляти?

Очевидно, при всій своїй внутрішній необхідности для совітського уряду, такі процеси, як останній московський, тілько компромітують СССР перед очима світа. І як ще були які оптимісти, що вірили в тривкість большевицького ладу або в еволюційну здібність його, то тепер хиба й їхні ряди сильно прорідилися Се найкрасше видко по Німеччині — одинокій европейській державі заінтересованій у тому, щоб СССР був життєздатним і сильним орґанізмом увнутрі і на зверх, — по Німеччині, де навіть консервативні націоналісти мають чимало симпатій для сучасних володарів Росії, без огляду на їхні комуністичні експерименти, — як для одинокого політичного союзника в данім моменті. По останнім процесі, і з приводу нього, ті симпатії стояли цілком. Не лише тому, що між підсудними були Німці і що на процесі було богато мови про деякі німецькі фірми, буцімто причасні в „саботажах“; може більше тому, що при сій нагоді виявилася в цілій наготі безнадійність сучасного режиму в Росії.

Засуджених на політичну смерть союзників Німеччина вже мала — в останній війні; — що отже доброго може її чекати в союзі з новим трупом? Досі Німці потішали себе, що мовляв вони звязані не з большевиками, а з Росією, та така потіха мала-б рацію тілько при внутрішній силі й еволюційній здібности комунізму, або якби певність, що наслідники большевиків будуть дальше держати з Німеччиною. Перша надія розвівається щораз більше, а про другу й не думати. Своїм радянофільством відогнала Німеччина від себе всіх протибольшевицьких Росіян, і в разі перевороту у СССР. нова Росія ледве чи зберегла-б вірність Німцям; скорше всього, навпаки: станула-б по противнім боці.

Тому-то не дивно, що німецький уряд пильно працює коло направи своїх взаємин з иншими сусідами, в першу чергу з Францією і Польщею, щоб не бути на ласці нельояльного союзника (пор. останній випадок совітського воздушного шпіонства в Німеччині!) — засудженого зрештою на скору смерть.

Присилайте передплату!

Беля Кун (Kohn)

Нова книжка.

Народи з виробленим політичним змислом (до яких належать безперечно Мадяри) видають старанно й докладно життєписи своїх діячів для науки сучасним і будучим. І то видають не тільки життєпеси позитивних діячів, але й руїнників: бо самі „програми“ ніколи нічого не говорять без живих діячів, котрі їх творять.

Надзвичайно цікаву біоґрафію славного тепер Белі Куна видав на днях по німецьки угорський письменник Geza Herczeg. Та книжка називається: „Von Revolution zu Revolution“ і появилася в Берліні. Властиво вона повинна називатися: „Від криміналу до криміналу“ замічує дотепно сам автор, бо Беля Кун се типовий кримінальник.

Уродився він в р. 1884 у малім, глухім селі в Семигороді, в Сілядьчегі (Szilagycsehi) де його батько був сільським нотарем і називався Kohn. До того села нема залізниці, тільки бічна, глиниста доріжка. Батько охрестив його іменем „Беля“ і подав до міністерства прохання на дозвіл змінити жидівське назвище „Kohn“ на більше мадярське „Кун“.

Дозвіл отримав.

Дивний припадок хотів, що учителем малого Белі Куна був найбільший ліричний поет Угорщини (по Петефі'ю) а саме Андрій фон Адь (Ady), з сусідного села, котрий горячо любив свою Батьківщину. На щастя він не дожив того, щоб побачити, що його ученик зробив з тою Батьківщиною. Але на смертнім ложі віща душа

ШИФОНИ Іван Рідль
Львів
вул. Академічна 2.
267 6—50а

поета прочула виразно, що наробить його страшний ученик. Поет Адь умер на пару тижнів перед страшним терором, який перевів Беля Кун. Умираючи, сказав Адь при людях отсі слова:

„Уважайте на Белю Куна, бо то небезпечний чоловік: він ще наробить богато лиха! Тільки 10 літ мав, як з пімсти запаскудив катедру свому учителеви в клясі (Адь був тільки приватним учителем Белі Куна). Він те саме зробить з цілим краєм: спаскудить вам катедру Батьківщини... та свиня... уважайте... дуже уважайте!...“

Та не вспіли Мадяре допильнувати Белі Куна: паскудника, бо час йому сприяв. В кілька тижнів по тім пророцтві старого учителя, в прекрасній салі засідань угорського президента міністрів, де зі стін мов остовпілі дивилися портрети поважних діячів, отвирав Беля Кун перше засідання своєї „ради“ червоних „міністрів“, котра складалася з крикливих, брудних і неапетитних обідранців.

— „Хочу їсти!“ закричав Беля Кун на всю салю. Зараз коло нього стояв пізніший різун Самуелі й той видав наказ, принести „товаришови президентови“ харчів і напитків з недалекого касина угорської шляхти. Була се перша реквізиція для Белі Куна.

Касино було пусте, але кухня функціонувала. І маґнати і міщанство втратили голову, хоч були між ними люде з хоробрих і мудрих родів. І Беля Кун зачав „урядувати“. Від того „урядування“ хто міг, той пішки, ночами й манівцями утікав через угорську границю, куди очі несли. Ґрафині зі заслужених родів Угорщини, бачучи на що заноситься, просили курієрів чужих посольств, перевести їм за кордон бодай перли й инші дорогоцінности, щоб уратувати їх від грабіжи. А малий, товстий Беля Кун з губами неґра зачав масово мордувати невинних людей на чолі своїх кріавих убийників. І мордував 133 дні без уговку як необмежений нічим, абсолютний володар Угорщини. За той час вспів також двічи провадити „війну“ проти Румунів і раз проти Чехів, раз замінив депеші навіть з Клемансом, а раз іскровим телеґрафом говорив з Леніном. Депеша Клемансо наказала йому цофнути військо за демаркаційну лінію — а потому треба було втікати. Не багато часу минуло від хвилі, коли він прилюдно заїдав крівавий „біфштик“, держачи його в брудних пальцях, по котрих спливала кров — і рівночасно видаючи накази. Ще перед утечею хотів розстріляти на публичній площі невинних у нічім закладників. Але тоді хоробрий італійський полковник Романеллі вдарив райтпайтшою в стіл і хоч не мав ні сили, ні припоручення на те від своєї влади, заявив іменем Італії, що особисто відвічальним за той морд робить Белю Куна. Се помогло й екзекуції на закладниках не виконано. Але за те благородний Романеллі вставився, щоб випустили свобідно Белю Куна і його найблищих посіпак... Се коштувало потому життя 40.000 нещасних людей, котрих опісля вимордував Беля Кун як Диктатор Криму, між ними й лікарів Червоного Хреста та 17 сестер милосердя, що доглядали ранених...

Там не було кому вдарити райтпайтшою і загрозити особисто убийникови - і він погуляв у людській крови. Багато й української крови пролляв він у Криму, коли розгромлено „білу“ армію. На жаль, навіть не за свою, а за чужу справу погибали там наші люде і під чужим, російським прапором, винищувані кочевиком Белею Куном, угорським кримінальником.

Процес, який Беля Кун мав недавно у Відні, зробив отсю життєпись його дуже актуальною. Той процес сам собою зовсім не цікавий — хіба двома моментами: 1) що Німці судили убийника не за убийства, тільки за те, що фальшиво замельдувався у Відні, 2) що всіх допущених на розправу ревідували, аби хто з кревних або свояків убитих Куном людей не прийшов з револьвером на салю й не застрілив його, — бо Німці хотіли його судити тільки за „Falschmeldung“.

Символічне те „фальшиве мельдування“ Белі Куна: він фальшиво замельдувався і як володар Угорщини і вже зараз після уродження фальшиво його замельдовано й охрещено: бо він ні „Кун“, ні „Беля“, тільки Ганджа Андибер, якого Провидіння Боже насилає всім народам, коли переберетьcя міра їх гріхів. Такого Ганджу Андибера мали ми в Раковськім, такого мали в Куні й Мадяре, що тяжко знущалися над иньшими народами.

Але вони вчаться на своїх досвідах, що видно хочби по тім, що працюють над життєписами своїх діячів, і позитивних і навіть неґативних.

Найбільший вибір
всяких товарів блаватних,
великий вибір
СУКНА
поручає фірма
АНТІН УВЄРА
Львів, вул. Галицька ч. 10.
Те саме дотичить філій:
у Стрию, Дрогобичі, Тернополі, Тарнові.
207 Ціни незвичайно низькі! 10-10

ФУТРА ТУХ І СПІЛКА
ГОТОВІ ТА РІЖНОРОДНІ СКІРКИ
по дуже низьким цінам поручає
новоотворений СКЛАД ФУТЕР
Львів, Скарбківська, ч. 3.
275 1—15

Надмір податків на духовенство

(З кругів Духовенства).

Здається, що ніодна суспільна верства в Польщі не платить так великих податків як наше і так бідне духовенство. До того платить духовенство податок від предметів пр. ґрунтів які не є його власністю, а тільки є радше дане йому на удержання як платня. Між ін мусить платити також на забезпечення, що на случай війни на приходстві не будуть кватируватися війська! Чи се можливе, і чи ворог, чи свій, буде оглядатися на се, що парох платив кватерунковий податок?!

Ось податки, які уряд стягає від парохів: 1. Маєтковий, від вартости цілого вивінування парохії (ерекції). 2) Ґрунтовий від ґрунту. 3) Доходовий, від мешкання, дров, доходів з вінчань, акафістів, навіть Служб Божих. 4) Від льокалю і недвижимости по містах і місточках. 5) Дороговий на направу доріг. 6) Кватерунковий, забезпечуючий від приміщення військ. 7) Каса хорих за челядь фірмана, пастуха і кухарку. Є ще инші численні дрібні драчки.

З повищих причин духовенство так збідніло тепер, що священик сяк-так вбраний і в неподертім обувю є рідкий, білий крук. Долягає священству і несправедливий розділ, бо не беруть під увагу якости ґрунту при вимірі податків і обставини, що ерекція то не власність священика, а мешкане, за котре в великім місті платиться по стокількадесять зол. місячно, а на селі чи малім місточку за таке ніхто не дасть і за рік такого чиншу.

Наші посли повинні ту справу предложити в соймі і жадати усунення несправедливих вимірів тих данин. З.

257 На догідних услівях 5—20
по цінах точно готівкових продає товари текстильні, шовкові й суконні фірма
ЛЬОРЕНЦ і РІНҐЛЄР
Львів, вул. Сонечна 9., тел. 15-32.

Цікава подія в Ковні

На литовських торгах у Ковні виставили большевики свій торговельний павільон. Одного дня до того павільону вступив старший уже чоловік і зачав спокійно брати пуделка з папіросами, виставленими на продаж. При тім голосно кричав: „Граб награблене!“

Коли большевицькі доглядачі запитали його, що він робить, він відповів, що ті папіроси, зроблені його власною фабрикою, котру большевики загарбали йому.

Забравши папіроси, б. властитель фабрики спокійно вийшов з павільону. А большевицькі доглядачі ні не гонили за ним, ні до суду литовського не подавали, бо боялися скандалу: увільнення судом б. властителя, котрого ограбили з його майна ті грабителі, що тепер продають награблене на чужих ярмарках.

Перша в краю вирібня
ЦЕРКОВНИХ СТАТУЙ (фіґур)
і артистична
різьбарсько-орнаментаційна робітня
ФРАНЦ ІВ. МАКС
249 Львів, Личаківська 15. 5—10

Бійки в парляментах

„Історія“ і огляд.

З приводу бійок у німецьких законодатних тілах, приносить німецька преса короткі огляди й історію парляментарних скандалів у всіх демократіях.

Здисципліновані і з природи тяжкі Німці побачили вперве бійки в своїх законодатних тілах щойно з хвилею, коли до них увійшли комуністи. Вони зачали кидати в своїх товаришів з иньших партій каламарами, лінеалами, ключами й навіть шуфлядами зі столиків, а президію й уряд атакували нечуваними ще лайками. Цікава річ, що найчастійше били соціялдемократів, котрі таксамо як вони стоять на плятформі ідеалів „Карла Маркса“, а найменше брались до католицьких послів (з центра). У пруськім соймі перша бійка була дня 19 листопада 1921, а „герої“ її були також комуністи Шолем, Кац і Гофман, хоч розпочав скандал комуніст Шульц, виливши склянку води на свого противника в дебаті. Сей туш викликав горячу бійку, котра була початком цілого ряду бійок, в яких найбільше били соціялдемократів. Дійшло до того, що рада предсідателів клюбів ухвалила, завести постійну сторожу в соймі з — кримінальних дозорців... А енерґічний віцепрезидент Ґарніх (котрого комуністи прозвали „Ґенкерпрезідент“) без пардону казав викидати кождого, хто счиняв бучу. Часом і половина фракції комуністів була за дверми. Але ніщо не помагало: комуністи дальше свистали й кидали навіть боксерами. А що характер німецького народу не змінився від часу як групи комуністів появилися в законодатних тілах, отже німецька преса робить слушні висновки, що ті, мнимо горячі напади роблять комуністи зовсім „на зимно“, просто по інструкції з Москви, щоб у безкритичної товпи викликати враження, що то комуністи так „завзято заступають бідний нарід“.

Інтернаціонально перше місце що до бійок займає французький парлямент, бо Французи з природи горячі. Дальше йшов парлямент старої Австрії. Розуміється, ні оден европейський парлямент не дорівнав досі парляментам середно й полуднево-американських республик, де просто стріляють у себе шан. посли в часі засідань, колять себе ножами і штилетами, словом: „заступають бідний народ“ як можуть.

Річ ясна, що все те прояви звиродніння т. зв. „народної суверенности“. Не дуже довго прийдеться ждати, щоб народ утратив усяку пошану перед законами, про котрих ухвалювання рішається боксерами й шуфлядами від столів — в голови противникам. А тоді мусить настати і кінець демократії...

Нове диво в Америці

В Ню-Йорку відбувся зїзд т. зв. Wunder Kinder то є над свій вік розвинених дітей. Зїзд урядив „Союз охорони ґеніїв“. На тім зїзді 9-літній Павло Ґест показував свої чотири драми, про котрі „Союз“ пише, що їх „майже“ можна виставляти. А 6-літній Боби Коген предложив свої музичні композиції. А знов 8-літній Жірард Свансон показує малюнки і т. и.

Як відомо, з таких передвчасно розвинених дітей звичайно ніщо не виходить: З них нема потому не то „ґеніїв“, але навіть звичайно розвинених людей. Але в Америці бажання сензації грає велику ролю.

На міжнародну виставу преси

Враження з подорожі.

(Від власного кореспондента).

IV. Союз Народів, Австрія, Китай, Японія, Єгипет.

Деякі з них мають окремі павільони, але годі їх докладно й оглядати й описувати: часу на те нема і требаб довго посидіти в Кольонії, щоб усе те оглянути.

Про „Союз Народів“ (котрого ми взагалі не доцінюємо) слід хіба замітити, що вже сама поява його вистави в Німеччині має особливше значіння.

Австрія, в котрій довго жила значна часть українського народу, навіть у своїм теперішнім малім, убогім і покаліченім вигляді — належить до найкультурніших країв світа. Се видно вже по елеґанції й смаку в урядженню австрійської вистави, колиб навіть не згадувати про її високу вартість.

Австрійська пресова вистава складається з двох головних частей: 1) науково-історичної, 2) сучасної.

Австрія має що показати і вміла показати. Австрійська преса скоро й могутно розвивалася, бо Відень довгі часи був граничною кріпостю проти сходу. Цікаво, що вже перша облога Відня Турками за Сулеймана Великого (1529) викликала буйний зріст преси. А потому в ще більшій мірі викликали до життя публичні відзиви такі події як 30-літна війна, походи Валленштайна, друга облога Відня Турками (1683), часи Йосифа II і 1848 рік та пробудження багатьох народів, що були під скиптром Габсбурґів.

Перша пресова поява на австрійській землі (неперіодична) се опис величавого похорону Фридриха III. (1493). Характеристична поява: було що описувати, бо був признаний авторитет, на що були звернені очи народу.

Дуже цінні і цікаві державні експонати.

Сучасна австрійська преса ще доволі відома у нас, отже нема потреби згадувати її докладніше. Але одно насувається мимохіть на думку: найкультурніща часть української нації була під Австрією від кінця 18. століття до 20-тих років 20. століття. І за весь той час не оставила наша інтеліґенція, котра вся говорила по німецьки — ні одного перекладу жадного німецького клясика (опріч незначних уривків)... Ні одної оглядової брошури про свій досвід на дуже поучаючій парляментарній арені Австрії... Буквально — ні одної.

Що се таке — во істину — не знаю. Бо скажім, що не було за що видавати. То чомуж бодай у рукописах не остали в бібліотеках прм. переклади німецьких авторів. Пустий бувби „аргумент“, що як нема за що видавати, то ніхто не пише й не перекладає: бож є в бібліотеках иньших народів десятки тисяч невиданих рукописів, які ще й за сотки літ може не будуть видані. Але накопичений у них досвід ума тих народів використовують учені безнастанно. Чомуж у нас того нема?

Слідує Китай, таємнича й оригінальна країна. На її виставі оригінально поділена преса: в окремих ґрупах виступає преса консервативна, ліберальна, націоналістична і т. п. На виднім місци пишається примірник найстаршої тепер ґазети світа „Кінг-Пао“, основаної ще за цісарської династії Ган, в другім століттю перед Рождеством Христовим. Орґан той виходить по сей день — поверх дві тисячі літ...

Виставлений примірник того орґану походить з першої половини 19 ст.: малі паперці, величини книжки, задруковані доволі великими буквами.

Дальше Китайці щойно розпаковували свої скрині, як я оглядав виставу: спізнилися сараки виїхати зі свого страшного хаосу, котрий вже близько 20 літ кипить огнем і кровю в їх величезнім краю, — відколи „поступова“ інтеліґенція скинула свій правний рід монарший

Ґарсонки „KASHA“
244 від 40·— зол. 5—30
в новоотворенім маґазині Коперника 17.

Кипить і горить небувалим пожаром, з яким хіба троха мігби порівнатися хаос, який настав по розвалі староримської держави, але й той був меньший.

Спізнилися, але таки приїхали, щоб показати всему світови свою стару, дуже стару культурну працю, яку може незабаром пустити з огнем їх безбожна, в Европі заражена інтеліґенція.

Мовчки стукають молотками, розбиваючи скрині і скринки, з котрих виймають ріжні преріжні експонати.

Дуже дивна річ, що Японці, такі точні, спізнилися ще більше ніж Китайці: вони ще навіть скринь не привезли сюди, тільки розмальовують (готійськими буквами) імена своїх орґанів на стінах. Та певно гарно зроблять усе: я бачив їх елеґантну виставу на світовій виставі в Філадельфії.

Слідує — Єгипет. Прегарні, велик: дневники в арабській мові, арабськими черенками (титули й дати також по анґлійськи). Чудові й інтересно ілюстровані журнали. Гарні жінки, котрим розмірно недавно дозволили скинути заслони, фотоґрафуються залюбки (хоч Арабки заслон переважно не носили й передтим). Опріч орґанів печатаних тими незрозумілими нам черенками — маса орґанів в ріжних европейських мовах: анґлійській, французькій, німецькій, італійській і головно грецькій. Великі грецькі дневники виходять в Єгипті. А прецінь Греків там розмірно небагато. Є й поважні еврейські видавництва.

Взагалі — Єгипет не має так багато населення. А що за преса! Хоч там трохи горячійше ніж у Галичині (значить — більша „спекота“, як сказано в найлучшій праці Мартовича п. з. „Забобон“), але люде якось читають і то не мало, коли аж така продукція печатаного слова!

Скрізь порозміщувані дійсно чудові альбоми видів Єгипту: Пальми, вода, піски, міста, піраміди, обеліски — все в ріжних кольорах, аж запрошує: приїдь і подивися.

Цікаво, що все те стоїть під сильним вражінням старо-єгипетської культури: мабуть до судвіку не зможе та земля вийти зі споминів сильної влади фараонів і того, що за них збудовано в старім Єгипті.

Цікаво, що в українській літературі, котра все таки має за собою поважну, бо поверх тисячлітню історію — нема ні одного опису подорожи по Єгипті, хоч се очевидно виключена річ, щоб наші грамотні люде ніколи туди не заїздили. Та що говорити про Єгипет, куда наші тільки виїмково могли попадати. От у Злучених Державах Північної Америки й Канаді буде наших около міліона людей, в тім зовсім не мало вже інтеліґентів — а маємо ми які описи подорожей по тих краях (статистична праця Юл. Бачинського — тай та недокінчена — не належить до того рода літератури). А кілько лайок з Америки й Канади маємо напечатаних! На добрий віз не забравби: не можна сказати, щоб наша інтеліґенція була лінива під тим оглядом, бо „продукує“ таки порядно того рода „українську літературу“.

Думаю, що як колись Німці урядять світову виставу „Шімпфпрессе“, тоді про нас з подивом писатимуть всі нації світа, кілько ми такої преси вспіли сплодити.

Бідні Анґльо-Сакси, Німці і т. д. будуть тоді стояти на сірім кінци — так якби їх не було на світі.

ОСИП СТЕФАНОВИЧ ранше РОМАН ЗУБИК — ЛЬВІВ, вул. Галицька ч. 16. поручає — новости для Пань, сукна на мужеські одіння. Анґлійські крепи на реверенди і папістики для П. Т. Отців. 247 6—30

Проти клясової ненависти

Між незалежною партією праці і партією праці наступило заострення. Мекдоналд з легковаженням відозвався про маніфест „незалежників“, кажучи, що партія праці вже бачила ріжні маніфести. А провідник Clynes у своїй промові, виголошеній у Блисворті, сказав, що партія праці не дасться збити з дороги неодвічальними людьми: річ в тім, що анґлійська партія праці має своє поняття про соціялізм і думає, що мета соціялізму й партії **не може бути плекання клясової ненависти,** бо ніяка солідна держава не моглаб істнувати на таких „основах“.

Ось до чого додумалася партія культурного анґлійського робітництва! Во істину — розумне се робітництво, коли видає з себе таких провідників, які перестерігають перед клясовою ненавистю. І важко робиться на душі, коли з тим порівнати вигуки наших для робітництва призначених орґанів, видаваних Бог зна за чиї гроші. Опріч ненависти й вічного торочення про „кровопийців“ нема в них для робітництва ніякої науки.

БІБЛІОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложені з книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 24 зол. вгору. На бажання шлемо цінники „ДОБРА КНИЖКА“, — Lwów, skr. poczt. ч.11.

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

З Укр. Папської Колеґії в Римі (і. л.) Степень доктора св. Богословія одержали ц. р. на Григорійському університеті о. Йосафат Йосиф Федорик ЧСВВ. і о. Йосиф Роман Мартинець ЧСВВ. Степень доктора фільософії на унів. Пропаґанди одержали: 1) Питомці з перемиської епархії: п. Іван Кузич (повними голосами — summa cum laude; кандидат, мабуть одинокий, на золоту медаль); пп. Володимир Голинський, Степан Граб, Микола Денько. 2) З мукачівської епархії: п. Василь Ернест Дунда. 3) З епарх. Преосв. Богачевського: п. Василь Федаш.

Конґреґація для Сх. Церкви оповістила декретом з 26. V. 1928., що згідно з 1396 каноном церковного права, також східних обовязує заборона читання виказаних на індексі книжок.

Католицький ювилей в Ірляндії. Ірляндія готовиться відсвяткувати століття католицького відродження в Великій Британії й Ірляндії. В жовтни вийде проце друком публікація в 250.000 прим., щоби звернути увагу світа на цей ювилей. Вийде також історія визволення кат. Церкви в Анґлії й Ірляндії з довговічних пут.

Процес за зневагу релігії і богохульство. (КАП.) У Ваймарі відбудеться 22. ц. м. процес проти письменника Ернеста Манна. Манн є автором книжки „Die Überwindung des Christentums durch den aristokratischen Gedanken“. („Перемога аристократичної думки над Христіянством“), в котрій нечуваним способом зневажає Ісуса Христа. Прокуратор оскаржує його за богохульство і зневагу християнської релігії.

Етіопська колеґія в Римі. (КАП.) В день уродин Св. Отця поблагословив кард. Сінчеро, секретар конґреґації східних Церков, угольний камінь під будову нової етіопської колеґії. Місце для сеї будови визначив ще бл. п. Папа Венедикт XV. Воно находиться побіч ватиканського городу недалеко від старого шпиталя св. Стефана абисинського.

Політичний огляд

Литовська гра й американський проект противоенного пакту. — Розпучлива ситуація в С. С. С. Р. — Сойм і уряд в Польщі та українські посли. — Новий німецький уряд і криза німецького націоналізну. — Поенкаре дальше диктатором Франції. — Югославія на розпуттю.

Львів, 19-го липня 1928.

Міжнародня ситуація політична в данім моменті не виявляє жадних небезпек, дарма що **литовський диктатор** грає **va banque** з Польщею. Як досі справи стоять ніодна велика держава (включаючи сюди й СССР.) не пішле й одного вояка в поле ради Вальдемараса і йому мабуть прийдеться незабаром змінити тактику, особливо, якщо в найблизшім часі прийде до підписання **американського проекту противоенного пакту** (Келлога). Як наші читачі пригадують собі, „Н. Зоря“ з самого початку висловила була погляд, що при всіх ріжницях між Америкою й европейськими державами (в першу чергу Францією) до підписання пакту таки прийде; сьогодні ніхто вже в сьому не сумнівається. Між контрагентами буде й Німеччина та Польща; значить, литовська гра на близький конфлікт між сими двома державами стратить рацію. Хиба Вальдемарасови прийдеться кинутися цілком в обійми СССР... Сумніваємося*). Одним словом, на міжнароднім горизонті в данім моменті хмар не видко.

Зате у внутрі европейських держав усяких хмар багато, і вони сьогодні притягають увагу політичного обсерватора. Починаючи від сходу, бачимо, що СССР. переживає чергову тяжку господарську кризу, яка грозить великим всенародним голодом у грядущім році. В одинацятому році після „здійснення соціяльної справедливости й господарської рівности“ там **ситуація розпучливіша** ніж коли-не-будь була раніше; вона просто безвихідна.

В **Польщі конфлікт між урядом і соймом** перейшов з притаєного стану в острий запальний. По феріях прийде до рішучої боротьби, в якій тілько одна сторона може й мусить бути побідницею. Котра саме? Вгадувати наперед — завсігди ризиковно, та як сьогодні справа стоїть, жертвою впаде по всій правдоподібности сойм і вся теперішня конституція. На сю останню обставину „Н. Зоря“ вказувала з самого початку і радила нашій парляментарній репрезентації більше дбати про вигляд нової конституції, ніж няньчити стару — централістичну. Наші посли робили і роблять навпаки. Побачимо, що з цього вийде.

Німеччина привела на світ новий імперський уряд — після виборів 20-го травня — під проводом соц.-демократа. Родився цей лівий уряд цілих шість тижнів, і до жовтня пожиє певно, бо... тепер ферії. Обговорюючи свого часу вислід німецьких виборів, зазначили ми були, що внутрішнє становище Німеччини стане від них тілько гірше; і так воно сталося. Щастя для неї в тому, що президентом імперії є Гінденбурґ, колись кандидат крайної правиці, та тепер поважаний — можна сказати: почитаний — **всіми Німцями без виїмку, за його політичний такт і льояльність супроти законів.** Дякуючи йому вдалася — по шести тижнях болів — перша квадратура кола: лівий уряд, під проводом Мюллера, що увіковічнив був своє імя, девять літ тому назад, підписом під... версайським трактатом. Обставина склалася навіть так дивно, що номінація його була саме в день девятих роковин того незавидного для Німців мира...

Останні німецькі вибори, як було у нас двічи зазначено, принесли погром головної **національної партії,** т. зв. німецько-національних народовців. Як передбачували ми, вона тепер переживає **важку внутрішну кризу,** з якої вона вийде мабуть розбитою. Боротьба між її членами йде тепер за питання монархізму. Поважна частина націоналістів, головно молодших, домагається усунення з програми монархістичної догми, як уже неактуальної і невигідної для розвитку партії. Підняв був сю справу посол Лямбах і знайшов з одного боку завзятих противників, з другого горячих прихильників. Боротьба внутрі партії ще не закінчена.

Західна сусідка Німеччини, Франція, давши перевагу правим, не мала жадної кризи в уряді. **Поенкаре почав третій рік правління** неначе диктаторського. Противників у нього богато, одначе нема між ними ні одного, що мігби сьогодні сягнути по владу. Після стабілізації валюти (на 1/20 ном. вартости), французький уряд має перед собою тілько одно важке завдання до розвязки: альзацьке питання. До його вирішення ще дуже далеко.

З повоенних держав найтяжші хвилі переживає **Югославія.** Конфлікт сербсько-хорватський, досі для стороннього глядача мало замітний, бухнув цілою силою після замордування деяких хорватських послів в білгородськім парляменті. Брехня про єдність югословянського племени виявилася в цілій наготі. Повоенний новотвір сьогодні на розпуттю: або перетвориться в федерацію автономних країн, або розлетиться. Югословянська криза скриває в собі цілий комплекс історично-політичних, культурних і господарських проблемів, які для Українця мають особливий інтерес, тому застерігаємо собі поворот до сеї теми в окремій статті.

*) В останній хвилині преса приносить несправджені ще вістки про близьке уступлення Вальдемараса.

РАДІО-АПАРАТИ
найновіших зразків краєвих і заграничних
поручає по приступних цінах і на добрих услівях
ЛЕВ АППЕЛЬ і С-КА
ЛЬВІВ, вул. Леґіонів ч. 1. і 3.
212 г Кошториси на жадання безплатно. 8—30

Велика сензація за кордоном

Совети купують хліб...

Від коли анґлійське бюро „Райтера“ розтелеґрафувало вістку, що совети купують хліб за границею, нема мабуть ні одного орґану, котрий не приніс би тої вістки. Бо дійсно, вона сензаційна! Се виглядає так, як би хтось, що мав знамениті студні з водою, зачав купувати воду, щоб лити в ті студні. „Таймс“ повідомляє, що совети не перестають купувати збіже так в Европі, як і в північній та полудневій Америці, бо побоюються великого голоду у себе.

А за царя Росія вивозила міліони пудів хліба і ще кормила західні краї, котрі тепер до неї не належать.

Повістевий фейлетон „Нової Зорі“ з дня 22. VII. 1928. 48

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

— ...„Я бідна дівчина з далекої країни, без дому і без роду між людьми чужими, одна-одинока як билина в полі! Мене вирвали з дому й загнали в світ далекий. Але я не прошу ні за свою волю, ні за своє щастя... Матінко Господня, Воротарнице! Дай мені тільки знак, що робити маю у своїм ваганню! Я не можу забути мук нещасних бранців і осель пожежі в своїм рідним краю. Може ти так хочеш, щоб я злагіднила великі нещастя рідної землі? Дай мені знак який небудь від всемогучого Сина Свого в Тройци єдиній! Адже він знає все і всім опікується, навіть червачком найменшим! А біль душі моєї більший, ніж біль розтоптаного червака. Я не хотілаб вирікатися церкви, в якій молиться мій батько. Бо тоді буду самотна ще більше, ніж тепер. Алеж інакше не принесу пільги тисячам нещасних. Ти знаєш, що таке біль! Встався за мною до Всемогучого Бога, що сотворив небо і море і вітри і птиці небесні, що наказав людям творити добрі діла. Дай мені знак який небудь, Матінко Господня, Воротарнице! Може якраз в тій цілі дивна рука Божа привела мене аж сюди, степами і морями, щоб я принесла пільгу горіючим селам і гнаним у неволю жінкам і мужчинам? Дай мені знак який небудь, Матінко Господня, Воротарнице! Кивни своїм оком, задріжи повікою, витягни пальчик до мене!...“

Молилася всею наївною щирістю невинної душі. І дивилася пильно-пильно то у вираз обличча Матінки Бога, Воротарниці то в безвісти синього неба над святим Афоном. Але не змінялося дивне обличча ікони. Лиш у небесних таємних безвістях тихо моргали зорі на синім тлі і ясний місяць сунув мов млинове коло.

Була сама. І відчула самоту. І якийсь дивний внутрішний голос немов заговорив до неї:

— „На образ і подобіє своє сотворив Бог людину. І дав людині промінь розуму свого і вольної волі своєї як дві могутні керми, щоб переплила життя. Рішай сама після розуму свого і волі своєї, що їх дав тобі Бог! А прийде час, коли Бог дасть тобі не оден знак, але багато, чи ти добре рішила і чи добрі стежки твої...“

Почула брязк зброї і відгомін кроків серед нічної тиші. То сторожа підносила зброю.

В брамі стояв задуманий Сулейман з насуненим глибоко турбаном, з кривою шаблею при боці. І він не міг заснути тої ночі. І йому не сходив з тямки суворий образ Воротарниці Обителі, в якій заночував. І він вийшов, щоби в ночи подивитися на той таємний образ матери християнського пророка, якого замучили солдати.

Великий султан усміхнувся над тим, що зробили предки теперішних ісповідників віри сина Марії. Думав, що якби так його влада простягалася тоді над Єрусалимом, як простягається тепер — то певно ні оден мусулманський намісник не дозволивби був так мучити того невинного проповідника в білому хитоні! А так — предки „джаврів“ споганили світ: скрізь, куди приходять їх потомки, несуть зі собою знак шибениці, на якій повісили свого Пророка!

— „Чи бачив хто щось подібне!“ думав ідучи великий султан, що не терпів християнської віри, а передовсім знаку хреста. — „Куди не глянь у їх краю, скрізь бачиш їх святу шибеницю: при стежках і шляхах і на розпуттях, на домах, і на церквах і на стягах та коронах їх князів і монархів, на грошах, ба навіть на грудях їх послів!... Навіть на своїй любці бачив я шибеницю!... А так міцно держаться ті „джаври“ своєї шибениці, що навіть невольниця не хотіла зречися знаку шибениці за ціну султанського сиґнета! І чого вони так держаться тої шибениці, на котрій їх божевільні предки повісили їх Пророка?“

Так думав каліф усіх мусулман і не знаходив на се відповіди.

Але велика твердість „джаврів“ подобалася йому, як подобалося все, що було тверде, велике, глибоке і правдиве, хочби й разило його. Вірив у те, що Магомет був більшим пророком ніж Христос і що прийшов по нім, аби таксамо „поправити“ його віру, як Христос поправив віру пророка Євреїв, Мойсея.

Євреїв не любив з ріжних причин. А головно тому, що вони не мали в собі спокою.

Приглядався нераз, як його яничари добивали полонених ріжних народів. Джаври звичайно спокійно умирали, а Євреї ні. Не терпів сього. З джаврів подібно вертілися перед смертю Вірмени і Греки. Їх таксамо не терпів султан. Великий, погідний спокій тої невольниці, що онде молилася до матери свого Пророка, імпонував йому так, як імпонував добрий полк, що йшов на певну смерть, — уперто, твердо.

Очевидно — вона мусіла вже запримітити його. Але не звертала на нього найменьшої уваги. Се дразнило його — й подобалося йому, що був хтось, що не звертав на нього уваги. В почуттю своєї сили й могутности відчував потребу того. Майже з покорою виждав аж його любка скінчила молитися.

Встала і просто підійшла до нього так природно і наївно, як дитина.

Пішли обоє понад морський беріг.

Вона ще раз оглянулася. І мовби чула, як у місячнім сяйві йшов мов люнатик бувший монах, відступник. Ішов без шапки, з заломаними руками і з болем на обличчі. Чи так мучило його відступство від христової віри, чи злочини, яких доконував у своїй шпіонській службі, чи одно і друге? Тепер зрозуміла Настуня, чому він так гарно-гарно оповідав їй, як то Мати Божа Воротарниця в ясну спокійну ніч прощає злочинцям їх страшні діла. Збагнула вже його душу і його мрії. Додумалася всего... А він ішов просто до образа над брамою. І не бачив нічого, задивлений у жерело ласки. Хто знає, як довго мрів він про сю молитву перед чудотворним образом Богоматери? Подумала Настуня.

Оглянулася ще кілька разів. І все бачила, як ішли-скрадалися до образа темні тіни людей-грішників. Всі вони мали якийсь тягар на душі. Всі, всі, всі. А Сулейман? подумала. Цікаво, яка його душа — там — у самім нутрі?...

* * *

Султан запримітив у Настуні якусь зміну. Була ще погіднійша, як звичайно. Така дуже погідна, як осінь, що дає солодкі овочі.

— „Може попращалася зі своїм Богом?“ — шибнуло йому в душі.

В тій хвилі припускав, що вона покорилася перед ним так, як покорилася перед його предками отся християнська земля з усіми святинями.

Радість засіяла на його обличчу і на хвилину остудила його горячу любов, як остуджує все, що — вже осягнене...

Але глянувши в очі невольниці, відчув, що сю твердиню не вистарчить раз здобути. Великий завойовник вишептав мимохіть слова:

— „Люблю тебе...“

— „І — я“, дуже тихо відповіла молода невольниця, так тихо, що великий султан не знав, чи він дійсно чув ті слова, чи тільки причулося йому те, що хотів чути.

ЛІТЕРАТУРА — НАУКА — МИСТЕЦТВО

Праці проф. В. Зіньковського

в журналі „Путь“ (1925—1927 рр.)

Проф. В. Зіньковський, видатний релігійний мислитель, учений і педаґоґ, як відомо, міцно звязаний з Україною. Він не тільки з роду Українець, але й брав також чинну участь в укр. державнім будівництві в 1918 році за часів Гетьманства, яко міністер Ісповідань. З наукових праць проф. Зіньковського, безпосередно звязаних з Україною, згадаємо тут для прикладу його вельми цікавий і цінний відчит про Гр. Сковороду, зроблений в Київі в 1918 році, в якім **уперше** у всю широчінь зроблена була спроба зясування світогляду й науки славного українського мислителя XVIII віку (про якого досі дуже часто деякі дослідники повторюють ріжні байки).[2]) Але останніми часами, перебуваючи на еміґрації, проф. Зіньковський виключно віддався праці на російському ґрунті й тільки в дуже рідких випадках виступає на полі української науки (нпр. на українськім науковім зїзді в Празі в жовтні 1926 р.). Та при всім тім праця проф. Зіньковського, яко релігійного мислителя і вченого має інтерес для нас, Українців, тим більше, що взагалі в діяльності кожного релігійного мислителя, в якій би мові й на якім би ґрунті вона не провадилася, дуже часто яскраво відбиваються **національні прикмети і особливости.**

В першу чергу хотілиб ми звернути увагу на бібліоґрафічні замітки проф. Зіньковського „О Делакруа и другихъ книгахъ“, в яких він торкається **релятивістично-психольоґічним** спроб зясування релігії (яких прикладом є праця Г. Делякруа „Релігія й віра“),[3]) та деяких релігійно-психольоґічних течій в сучаснім західно-католицькім світі (молодечого католицького руху в Німеччині, культу бл. Терези).

В своїй замітці про книжку Делякруа проф. Зіньковський визнає високу наукову вартість його історичних та психольоґічних праць, але підчеркує, що всі спроби Делякруа зясувати релігійне життя се неначе малі кавалки розбитого свічада, з яких автор склеїв ніби щось єдине, та внутрішньої єдности не досяг. Делякруа бракує віри, бракує релігійного духа, і тому залишаються безуспішними всі спроби його (як і инших навіть дуже видатних учених, але позбавлених віри) піднятися до зрозуміння релігійної душі та її переживань. „Тільки, хто віруе, і **саме в міру своєї віри,** — каже проф. Зіньковський, — може проникнути в таємницю релігійної душі... Той, для кого немає Бога, для кого все стремління серця „горі“ се плід „фантазії“, або щось подібне, не може досліджувати руху людської душі до Бога. Для кого в релігії немає нічого, крім ілюзії, для того таємниця релігійного життя залишиться на завжди закрита“.

Найкраще потвердженне сих думок, — додає проф. Зіньковський, знаходимо якраз у працях Делякруа.

Читаючи ці висновки видатного вченого й мислителя проф. Зіньковського, мимоволі пригадуєш, що в нашім українськім життю дуже часто претендують на розуміне та зясуванне релігійних і церковних питань та навіть на провід у церковних справах люде, позбавлені релігійного почуття, люде атеїстично-прагматичного (або релятивістичного) світогляду.

На окрему увагу заслуговує невеличка замітка проф. Зіньковського, написана з приводу автобіоґрафії бл. Терези,[4]) „надзвичайно цікавого й цінного документу до релігійної психольоґії“. З великим захопленням і пієтизмом говорить проф. Зіньковський про релігійну вартість оповідання бл. Терези, „від якого віє такою чистістю й такою духовною красою“... „душа її шукала лише любови до Спасителя — і цей рух серця змальований так правдиво й життєво, з такою силою захоплює увагу читача, що від книжки важко відірватися“. Проф. Зіньковський звертає увагу й на широкий вплив та велике значіння бл. Терези для сучасного західно-християнського світу.

З великою симпатією зупиняється також проф. Зіньковський на молодечім католицькім русі в Німеччині, змальованім в кн. о. др. М. Пфліґлера „Німецький юнацький рух і молодокатолицький дух“.[5]) Що правда разом з тим проф. Зіньковський зазначує в згаданім русі (і цілком слушно) певний „сентименталізм“ і надмірну „мрійність“ часами навіть „наївність“ особливо в соціяльних питаннях; навіть сам автор книжки о. др. Пфліґлер, здається, не зовсім ясно уявляє собі суть того антихристіянського руху, який користається соціяльними антаґонізмами, щоб під їх прикриттем провадити боротьбу з християнством. Але, кінець кінцем — каже проф. Зіньковський, — у о. Пфліґлера центр ваги полягає в **творчім дусі,** в **позитивних завданнях,** до яких він і ставиться з такою симпатією.

В. З.

[2]) Журнал „Путь“, органъ русской религіозной мысли“, виходить у Парижі з 1925 р. що два місяці, під редакцією Миколи Бердяєва при ближчій участі багатьох найвидніших російських богословів та релігійних мислителів і деякого з зах.-европейських католицьких і протестантських письменників.

[3]) На жаль сей цінний відчит проф. Зіньковського, здається, досі не видрукований.

[4]) Henri Delacroix. La religion et la foi. Paris, Alean.

[5]) La Bienheureuse Thérèse de l' Enfant — Jesus. Histoire d' une âme, écrite par elle-même.

[5]) Dr. Michael Pfliggler: Die deutsche Jugendbewegung und der jungkatholische Geist.

Нові книжки

БОГОСЛОВІЯ. Науковий тримісячник. Видає Богословське Наукове Товариство. Львів, 1928, Т. VI. Кн. 1—2. Ст. 128, в. 8⁰. Зміст: D-r J. Sliipyj — Num Spiritus Sanctus a Filio distinguator si ab eo non procederet? (Finis); Д-р Я. Гординський — Перший Нікейський собор у традиції старої України; Д-р Р. Ковшеич — Погляд на українську канонічну літературу; Огляди й оцінки; Вибрані питання; Погляд на дві найстарші томістичні школи (о. д-р А. Іщак); Всячина — хроніка: Богословське Наукове Товариство; Книжки і часописи. — Передплата в краю 2 дол. річно. Члени Б. Н. Т. дістають „Богословію“ даром. (Річна вкладка виносить 2 ам. дол., вписове 40 ам. цт.) Зголошення: Б. Н. Т. Львів, Коперника 36.

Час для нього немов задержався від невиразного словечка його любки, що до котрого не був певний, чи дійсно його чув.

Але радість його через те не була менша. Якась розхвильована, солодка роскіш, що давала йому небувале почуття сили і життєвої радости, обхопила все його єство. Мов зелектризований перуном стояв великий султан Османів на березі вічногомонного моря. І чув у собі подвійну силу і подвійну велич. Чув у собі погідну радість з життя, яку переливала в його серце та тиха дівчина з далекої країни. Помалу минало його розхвилювання. І обличча султана залив спокій, який йому найбільше подобався в людях.

* * *

А від таємничого острова Самотраке сунув місяць вповні, спокійний як найбільший володар Османів. Сунув і сипав своє срібне світло на пальчисте листя винограду, на вічно зелене гилля дерев лаврових, на високу браму іноків іверських, на сніжисті шпилі Святої Гори і на мінливі води Єлинського Моря, в котрім також любилися Божі сотворіння й через любов набирали сили до дальшого життя в невідомій глибині.

Та не знав великий султан, яка глибина була в душі його любки і що мало вийти з глибини тої душі.

А на неї святий Афон зробив таке сильне враження, що рішилася, не покинути христової віри за ніякі скарби світа, навіть за діядем султанки Османів! А що вже полюбила молодого Сулеймана і хотіла стати його жінкою, то відчула, як колеться душа і як великий біль входить у серце. І бачила вже перед собою круту стежину думки, якою мала йти душа її, тягнена двома силами: вірою і любовю. О, вже чула, що буде мати що прощати їй Матінка Господня, Воротарниця, на Святім Афоні, в Іверській іконі...

Любов і віра, дві найбільші сили в людині, вже боролися в ній, як бореться буря з берегом Гелеспонту. Земська любов зачинала покривати все, освітлювана лискавицями того, що люде називають щастям-долею. Покривала їх обоє.

Він мимо розуму свого не бачив навіть того, що вона вже вспіла дати йому й учителя і на прощу до святого місця „джаврів“ затягнути. Великий султан Османів у квіті своєї молодости йшов поруч улюбленої жінки святими стежками Афону, як ішов колись прародич Роксоляни. А вона йшла як Ева, навіть не думаючи про те, чи він завагається зїсти все, що вона йому подасть — вона, його будуча жінка...

Великий султан Османів, володар трьох частей світа, ішов в облаках райської роскоші — з бідною дівчиною, з невольницею. Він здобув її любов у хвилі, коли вона побачила як він спокійно ждав, заки вона скінчить молитву до Бога свого. В тій хвилині здобув володар Османів найбільшу любов свого життя, найбільшу роскіш його і — найтяжшу прикрість...

Бо кожда правдива любов се повторення таємного минулого всего людського. Се золотий дзвін його бувальщини: його високих злетів і крівавих упадків та покути.

О, дивний єсть звязок мужчини з жінкою, а імя йому таємниця...

V.

О, багато наук винесла Настя з першої своєї прощі в далекій чужині. І навіть не сподівалася ще одної розвязки питання, котре час до часу запрятувало її розбуджені в Криму думки.

А сталося се так:

(Дальше буде.)

Клич „Свій до свого“

в образках із Станиславова.

До склепу Народної Торговлі входить жінка з так зв. інтеліґенції і просить продати їй сахарину. На замітку, що того артикулу нема на складі — але можна дістати його в двох названих иньших склепах, відповідає жінка наївно: я була вже всюди, та на кінці пригадала собі, що колись була купила у вас сахарину.

Віддання в коротке переховання товарів, куплених де інде, належить до самозрозумілих річей.

У п. Т. Жаровського, що має склад забавок і паперу під фірмою „Універсум“ зажадав гість паперу до завинення паперу купленого де інде, який міг дістати дешевше в „Універсум“. Очевидно жадав безплатно того паперу.

Оден міщанин купував у будці п. Мик. Вод. сорочку. Коли купець не міг спустити з ціни, бо продавби товар з утратою, — міщанин подразнений відійшов зі словами: таж за ту ціну дістану сорочку в жида.

Заліз. службовець замовляє в шевській робітні Тр. для жінки півчеревики за 22 зол. Жадає конче викінчити їх на другий день, та впевняє, що заплатить усю готівку за те. — П. Тр. покидає готівкову роботу маґістратську, викінчує на час обуву. Зал. службовець відбирає обуву і перепрошує, що заплатить у понеділок. Відтак на трикратні упімнення через челядника платить 10 зл. з обуренням, що лиш українець може три рази докучати за заплату, знаючи, що залізничник бере платню на 1-ого. Решту заплатив на підставі суд. наказу заплати по 2 місяцях. — Тимчасом за шкіру і челядникам треба було виплатити готівку.

Селянка купує при Гал. вулиці в жидівськім склепі образ Богородиці. Не маючи такого образа — купчиха показує иньший. — Сеж не Богородиця — каже — селянка. Ти дурна, або ти знаєш, як виглядає Богородиця — відповідає глумливо жидівка. — В селі ніхто не подбав поучити людей, що є 4 укр. склепи з святими образами і тому селянка була виставлена на глум.

Священик із Гав. Надв. повіта дякує в „Ділі“ зубареві Рост., що був передтим голярем за уміетну роботу, хотяй є двох укр. лікарів-дентистів д-р Янович і д-р Яросевич. Замість закрити лице від сорому, щоби ніхто не побачив, як свій іде до чужого, ще й чванимося прилюдно тим, що приносить нам загальну шкоду і сором.

З Монастириск приїхав на судову розправу селянин. Аґент жидівського адвоката звітривши свою жертву і довідавшися про справу та про те, що селянин іде до укр. адв. д-р П. сказав ось що: ваш адвокат д-р П. дуже мудрий чоловік — але до сеї справи потрібна таки жидівська голова — і затягнув його до жидівської голови.

МАҐАЗИН ФУТЕР

ВІКТОРА ЗІХЛЕРА СИНИ

Львів, пл. Галицька 14. І. пов.

Поручають **Футра** дамські, мужеські футряна ґалантерія. Приймають всякі кушнірські роботи. Переховування футер через літо. Ціни дуже низькі. 201 12—30

Др. Г. БРУХНАЛЬСЬКИЙ

стоматольоґ-дентист

ординує в недугах устної ями і зубів

в липні і серпні як передтим

Львів, вул. Галицька 19, II пов. 3-20

Буря в Берліні

Дійшли вже сюди описи страшної бурі, котра погуляла в столиці Німеччини, як ще ніколи. Ось оден такий опис:

О год. ½ 2 почав крутіж кружляти над Берліном. А пів години по тому всі тел. дроти звеніли криками людей: „Помочи! Ратунку!“.

О год. 2, в мінуті 1-ій задудніли вози вогневої сторожі в вулицях Берліна.

О год. 2, в мінуті 5-ій головний директор огневої сторожі наказав оповістити найвисший алярм! І видав наказ, що на жаден заклик не сміє виїздити більше ніж оден віз ратунковий, бо вже возів не ставало...

О год. 2, в мінуті 10-ій вже всі вози вогневої сторожі летіли вулицями Берліна. В ту саму хвилю поліція одержала наказ, на поготівля.

О год. 2, в мінуті 15-ій огнева сторожа мала вже 150 закликів на ратунок і перших ранених.

Очевидець, котрий дав сей опис, був також на стації огневої сторожі при Лінденштрасе. Він описує так те, що там побачив:

Всьо як вимерло. При брамі остали тільки два урядовці. На першім поверсі дижурний офіцир. В окремій кімнаті телеґрафісти. А поза тим — всю камяницю як замів. Телефоністам віддиху не стає від закликів, які зі всіх боків одержують: „Ратунку!...“ Кімнати фаерманів виглядають, якби буря і по них перейшла. Тут покинений шолом, там бук, там сокира, там книжка. На висілках де все повно одягів, тепер зовсім пусто. Двері широко на розтвір поотвирані — і так оставлені в поспіху. Оклики: „Ратунку!“ зі всіх сторін столиці вимели до ноги всю огневу сторожу, до останного мужа...

А на вулицях Берліна — там пронизливі свисти і чути рев сирен. Все мусить стати, бо їде ґальопом огнева сторожа. Людське життя ратувати. Іде аж свистить — вулицями столиці... Напоперед дороги лежить дерево. Яких 150 літ минуло над його головою. А вихор вирвав його з корінням і кинув на шлях...

Якийсь урядовець руху на „Алеї Побіди“ каже:

— „Я гадав, що то бомба трісла, так гриміло! І ні одної людини не зранило. Якби близько було яке авто в руху, то мазь з нього осталаб...“

Два машти трамваєві зломані як сірнички...

Великий парк поломаний як солома...

В пишнім звіринци Берліна — страшний хаос.

Є й тяжкі випадки та жертви в людях: декому зломано хребет, дехто меньше тяжко потовчений бурею...

Нас всіх, мешканців великого міста, могло змести з лиця землі як миляні баньки. Тебе, мене, і всіх. Мементо морі — кінчить очевидець свій знаменитий опис котрий ми подали у скороченню.

НОВИНКИ

Спека. В Відні наслідком спеки дістало 80 людей сонішний удар. В часі купелі в Дунаю втопилося 16 людей. В Будапешті 11 людей померло на сонішний удар. На Радянщині филя жари пересувається в східньому напрямку. Температуру понад 50 степенів занотовано в Ташкенті та в околицях південного Туркестану. На Кавказі в Батумі осягнула температура висоту 58 ст., а в Баку 56.

Наглий суд у справі нападу на почту ві Львові По довших нарадах рішила львівська прокуратура поставити всіх обжалуваних у нападі на львівську почту перед наглий суд. Суд відбувся в четвер дня 19 ц. м. в 10 год. перед полуднем. Вислід подамо в найближчому числі нашого часопису.

Пожежа в Краківці. Оноді в містечку Краківці, в Яворівщині повстала пожежа, що дуже скоро поширилася. Згоріло 27 домів, 216 людей лишилося без крівлі над головою, коло 50 людей утратило варстати праці. Загальна шкода понад 600 тисяч золотих. Утворився місцевий комітет для збирання пожертв на погорільців.

Грім убив летуна. Мехіканський летун Емільдо Каранца по гостині в президента Куліджа вертав до дому. Коли звертав у напрямі Ню Йорку, зірвалася сильна буря. Невподалік границь держави Джерсей грім ударив у летуна й у літак. На землю впав тільки труп, а з літака остали тріски. Каранца був славою американського летунства.

— Відпустка маршалка сенату. Маршалок сенату Шиманський виїхав за границю до Тренчина (Чехословаччина) на відпустку. На час неприяви маршалка маршалківськими аґендами кермуватиме віцемаршалок Михайло Галущинський, завізваний телеґрафічно зі Львова.

Як заповідаються сьогорічні світові жнива? Із Канади, Арґентини та Зедин. Держав Півн. Америки доходять вісти, що жнива, головно щодо пшениці будуть надсподівано корисні. Також Німеччина й Чехословаччина сподіються гарних жнив. На Угорщині сподіються надвишки пшениці в відношенні до минулого року в загальній сумі 95 міліонів пенґів, себто на близько міліон більше.

Убивство нововибраного президента Мехіка. В столиці Мехіко в часі бенкету в підміському ресторані підступив до нововибраного президента Обреґона якийсь мужчина й показував йому карикатури президента в часописах та в цій хвилині добув револьвер і вбив Обреґона пятьма стрілами. Приявні на бенкеті важко поранили вбийника й ледви чи вдержать його при житті. В його кишені найшли листа до родини, а в листі слова: „Знаю, що мусітиму згинути за мої пересвідчення“. Одні кажуть, що вбийник це сотник мехіканської армії Хуон Ескупуляріо, а інші, що він зоветься Хуон Ґонзалес і є димісіонований офіцир. Президент Каллес запорядив зараз гострий поготів у всій державі. Стратеґічні точки обсадило військо з гарматами та скорострілами. Зараз після цего вбивства, ще вбили й мехіканського міністра праці Моронеса. Вбили його мабуть Обреґонові прихильники, бо підозрівали, що Моронес підготовив убивство Обреґона. Рівночасно запримічено живішу діяльність повстанців у всій країні. У стейті Іуанохуанто повстанців розбито, згинуло 54 повстанців, кільканацять попалося в полон. По останнім вістям убийник зоветься Юрій Ескапуґаріо, офіцир мехіканських військ. Його вже розстріляли.

— В Укр. Науковім Інституті в Берліні виголосив дня 18. ц. м. о. д-р Петро Вергун відчит на тему: Становище гр.-кат. (уніятської) і р.-кат. Церкви в російській державі від другої половини XVIII. ст. до 1917 р.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД:

О. Др. Хомин Евстахій, Камінка Струм., 10·— зол.

Переписка редакції

ВПр. о.о. Парохів Лестині і Хотимира повідомляємо, що історичні дані про їх парохії будуть переслані пізнійше, бо референт тих справ виїхав на ферії.

ОГОЛОШЕННЯ

Дяка іспитованого прийме сейчас уряд парохіяльний в Коломиї. Вимагається: свідоцтво правдивої релігійности, знання нотного співу, гарний сильний голос не понад 40 літ життя. Зголошення на разі письменно. 1—3 287

З причини реконструкції льокалю **„ОЛЬКА“** :-: **РИНОК 35.** :-: біля Народної Торговлі уділяє **10%** рабату з виставових цін при закупі панчіх, рукавичок, скарпеток, дитячих скарпеточок, всяких трикотових виробів та жіночого білля. Велика оказія при 72-процентовій цловій підвищці. Великий вибір — лише тревалі сорти! 24-30

ДЕНТИСТ
асист. клініки стоматольоґічної У. Я. К.
Д-р мед. Янковський Мечислав
Спеціяліст в недугах устної ями і зубів.
Дентистичну техніку веду особисто.
ЛЬВІВ, Словацького ч. 18, І. пов.
277 1—15

КАНДИДАТИ НА ШОФЕРІВ
записуються тільки на найлучші, урядово уповажнені
КУРСИ САМОЇЗДОВИХ КЕРМАНИЧІВ
:-: :-: **Й. ГАЙТЛІНҐЕР, ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 16.** :-: :-:
Школа найліпших шоферів — запевнений найкращий успіх. **Разом 165 зол. на рати.** Найбільші майстерні. Новітні самоїзди Визначні фахівці. Пишіть за інформаціями й проспектами. Вписи щодня.
274 1—12

Робітня годинникарсько-ювілєрська
КАРОЛЯ ҐАЄВСЬКОГО
у Львові, ул. Сикстуська ч. 31.
(в подвірю на ліво)
виконує всякі роботи о 40% дешевше як всюди під ґарантією.
225 9—10

Античні, курантові й новітні
ГОДИННИКИ
прецизійні ГОДИННИКИ
направляє годинникар
ЙОСИФ СМЄТАНА
Львів, Коперника ч. 18.
(напроти палати ґр. Потоцького).
234 8—10

Повідомляю шан. Публику, що з днем 13. X. 1927, отворив я по 40-літній практиці в першорядних краєвих фірмах
Концес. Заведення електр.-механічне й інсталяційне
при вул. Пекарській ч. 57, у Львові.
Заведення виконує всякі роботи, котрі входять в цей круг, по конкуренційних цінах.
На бажання зладжую коштописи і пляни, переводжу направи електричного освітлення і моторів в як найкоротшім часі.
263 4—15 **Теодор Трупіїв,** Пекарська 57.

ЦЕРКОВНІ СВІЧКИ
всякого рода
поручає фабрика **Інж. К. Котецький і С-ка**
Львів 15 — вул. Бічна Кульпарківська 9.
252 Жадайте цінників. 6—12

Продажа на догідні сплати!!
Машини до шиття
Ґрамофони, ровери
Кружлівки молочарські
264 5—30
та їх складові части, кравецьке приладдя і до ручних робіт. Власна майстерня направ
Александер МАЛИМОН
Львів, ул. Валова, 11 а.

МОНОҐРАМИ, всілякі ГАФТИ і ШИТТЯ БІЛЛЯ приймає **Е. СТЕФАНІВСЬКА, Львів, вул. Куркова ч. 14.** (в подвірю).
220 10-10

ДОВГОЛІТНІЙ ТЕХНІК-ДЕНТИСТ
СТАНИСЛАВ ПЕТЕЛЯК
Львів, вул. Малецького ч. 3.
(бічня Зіморовича)
виконує всілякі дентистично-технічні роботи.
256 Порада безплатна. 5—10

Светери, жакети, костюми гарсонки, камізольки дамські й мужеські, гальки, реформи, панчохи, камаші, штильпи, скарпети і т. п.
ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ й підроблювання старих трикотажів.
Підношення очок панчіх шовкових і фільдекосових.
Виконує з найліпшого матеріялу дуже старанно й по умірених цінах
Трикотарська робітня В. Лібанської
262 **ЛЬВІВ, Баторого 34, (мезанін).** 4—30

Артистичне заведення технічне
ЯКОВА ІНҐБЕРА
Львів, Сикстуська 56 а.
216 10—10

ПЕРЕПЛЕТНЯ
ПАВЛА БАБЯКА
у Львові, вул. Бляхарська 12.
приймає всякі церковні роботи, як Євангелія, Служебники, старі книги, наклади, брошурування, канцелярійні книги і т. п., в круг переплетничої штуки.
209 9-10

СЛЮСАРСЬКА РОБІТНЯ
під фірмою
СЕМЕН КОЗАК
Львів, вул. Бляхарська ч. 14.
виконує всякі роботи слюсарські, як вікна, церковні хрести, зелізні огорожі і т. п.
208 а 4—5

Рукавички, панчохи - - - - скарпетки, реформи
ПФАУ, Львів, **РИНОК 19.**
246 в найдешевше, бо вхід через сіни. 11-50

РІК ОСНОВАННЯ 1878.
На весняний і літний сезон
поручає наймодніші
КАПЕЛЮХИ і ШАПКИ
Фірма АНТІН КАФКА
Львів, вул. Галицька ч. 4.
Ціни знижені! Вибір великий
138 24-?

„КАТОЛИЦЬКИЙ ПРОВІД“
одинокий український катол. орґан релігійного й суспільного змісту в Злучених Державах Півн. Америки виходить що тижня і коштує річно 20 зол.
Ті, що цікавляться відносинами в Америці, знайдуть у тім орґані багато інформацій.
Адреса: **„CATHOLIC LEADERSHIP, 815 N. Franklin St,. Philadelphia Pa, U. S. A.**
172 17—?

Столярська робітня приймає антики, меблі до відновлення, і всілякі роботи столярські — **І. Стефанівський, Львів, Куркова 14.** (в подвірю).
221 10-10

„Інвентар Церковний“
— — вийшов другим накладом — — справдений після найновійших вимог.
Ціна: оправл. в тверду окладинку зол. 2·50, оправл. в мягку окладинку зол. 1·75, порторія від зол. 1·0 до 2·50.
1—3
Замовляти: „ДРУКАРНЯ — ЗБОРІВ“.

ВЗУТТЯ мужеське, дамське власного виробу
по дуже низьких цінах поручає
:-: першорядна робітня обуви :-:
261 4-27
ІВАНА МАТИКЕВИЧА Львів, Шептицьких ч. 1 напроти св. Юра.

„ПРИЯТЕЛЬ ГОСПОДАРЯ“
на 1929 рік
Вже є в друку і буде в продажі з 1. вересня.
Кожний господар повинен набути цей знаменитий і улюблений календар.
ВИДАВНИЦТВО
„СІЛЬСЬКИЙ СВІТ“ — Луцьк.

ВИДАВНИЦТВО
„СІЛЬСЬКИЙ СВІТ“
перенесено з днем 1-го липня
до Луцька на Волині.
Чергове число часописів --- „СІЛЬСЬКИЙ СВІТ“ --- і „Українське Пасічництво“ вийде на 15-го липня.
Передплата до кінця року 6·— зол., з пересилкою.
ОКАЗОВЕ ЧИСЛО НА ЖАДАННЯ.
Адреса:
„СІЛЬСЬКИЙ СВІТ“ — Луцьк.

„FOSFOR“
ФАБРИКА ШТУЧНИХ ПОГНОЇВ
232 **ЛЬВІВ,** 16—16
вул. Баторого 32, II. п., телефон 50-69.
(ul. Batorego 32, II. p., telefon 50-69.)

СУПЕРФОСФАТИ: кістки й фосфорово-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** й амонякові,
РЕФОРМАТФОСФИ: кістні й мінеральні від 18 до 26% „P_2O_5!!!“
ТОМАСИНИ: „Kolumeta“, „Gwiazda“, й инші як краєві так і заграничні.
СОЛИ потасові й **КАІНІТ, АЗОТНЯК, САЛІТРА** (CHORZOWSKA) амонова
САЛІТРА чілійська — **СІРЧАН** амоновий вапно навозове палене й мелене (97% Ca O) — Вапно будівельне.
ФОСФОРИТИ палені й мелені (CaO розп. P_2O_5).
Достава вагоново й детайлічно по цінах фабр. й на найдогідніших услівях кред.

Видає й редаґує Комітет У.Х.О. Відвічальний редактор **Роман Гайдук.** З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10